

ABSTRAKT

Předložená dizertační práce si klade za cíl zkoumat norskou existenciální konstrukci (presenteringskonstruksjonen) z hlediska syntaxe, statické sémantiky, dynamické sémantiky a aktuálního členění větného. Práce nejprve obecně nastiňuje Firbasovu teorii aktuálního členění a jednotlivé koncepty demonstruje na norských příkladech. Poté shrnuje ta pojetí, která se pro zkoumání existenciální konstrukce zdají nejrelevantnější. Analýza je založena na vzorku čítajícím 1000 příkladů (500 z krásné literatury a 500 z odborné literatury) a zaměřuje se především na nocionální podmět, sloveso a případné adverbialní určení. Syntaktická analýza zahrnuje pozici a strukturu nocionálního podmětu a adverbialních určení. Vedle toho se pozornost klade také na lexikální sémantiku řídícího členu a statickou sémantiku adverbialních určení. Aktuálněčlenská analýza si všímá toho, které aktuálněčlenské funkce mohou jednotlivé větné členy zastávat a jak se kombinují do jednotlivých aktuálněčlenských vzorců. Dále pak zkoumá vztah statické a dynamické sémantiky. Cílem těchto analýz je zjistit, za jakých okolností realizuje existenciální konstrukce presentační nebo kvalifikační škálu a v jakých funkcích se tyto realizace vyskytují. Dizertační práce zkoumá aplikaci teorie aktuálního členění na skutečný norský text, a její výsledky by tudíž mohly přinést poznatky využitelné v pedagogické či překladatelské praxi.